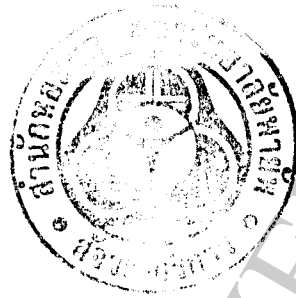


พฤติกรรมการเมืองในองค์กร : กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเพศ

**Political Behavior in Organization : A Gender Comparison**



ยวลักษณ์ จิระกิตติการ

รายงานวิจัยฉบับที่ 190

พ.ศ. 2548

มหาวิทยาลัยพายัพ

### กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่าย เช่น ดร. สุจิรา ประยูรพิทักษ์ อาจารย์ฐานิส บุตรเพชรรัตน์ บุคลากรของสถาบันวิจัยและพัฒนา และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ ตลอดจนผู้บริหาร ในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมที่ให้ความร่วมมือเป็นกลุ่ม ตัวอย่าง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาอ่านและแก้ไขงานวิจัย ได้แก่ รองศาสตราจารย์ สุดา สุวรรณภิรมย์ จากวิทยาลัยพณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรชร มณีสงฆ์ จากคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอนก ชิตเกษร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ ขอขอบพระคุณผู้วิจารณ์ ผลงานคือรองศาสตราจารย์ชูชัย สมितिไกร จากภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยพายัพที่ได้สนับสนุนทุนวิจัย ครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างสมบูรณ์

ยวลักษณ์ จิระกิดาการ

ธันวาคม 2548

1. ประเทศ ไทย
2. หมายเลขงานวิจัย 190
3. ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) พฤติกรรมการเมืองในองค์กร : กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเพศ
4. ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) Political Behavior in Organization: A Gender Comparison
5. ผู้เขียน นางจุฬาลักษณ์ จิระกิตติการ
6. หน่วยงาน ภาควิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ
7. ประเภทเอกสาร รายงานการวิจัย
8. รายละเอียดของงานพิมพ์ รายงานวิจัยขนาด 50 หน้า
9. วันที่พิมพ์ ธันวาคม 2548
10. ภาษา ไทย
11. หน่วยงานที่ให้ทุน มหาวิทยาลัยพายัพ ปีการศึกษา 2544
12. คำหลัก พฤติกรรมการเมือง การเมืองในองค์กร

## บทคัดย่อ

พฤติกรรมการเมืองในองค์กรเป็นพฤติกรรมการบริหารอำนาจอย่างหนึ่ง เปรียบเสมือนดาบสองคมที่อาจส่งทั้งผลดีและเสียต่อองค์กรได้ พฤติกรรมการเมืองในองค์กรนี้มักจะปรากฏมากขึ้นตามตำแหน่งงานที่สูงขึ้น (Ferris et.al., 1989) และจากการที่แนวโน้มที่ผู้หญิงมีบทบาทการบริหารมากขึ้น ทั้งที่ยังมีเรื่องการเลือกปฏิบัติทางเพศอยู่ในสังคมไทย (ชุลีพร วิมุขตานนท์, 2544) นี้เอง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาลักษณะการใช้พฤติกรรมการเมืองของผู้บริหารชายและหญิง โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารระดับกลางขึ้นไปจำนวน 8 คน พบว่า ทั้งผู้บริหารชายและผู้บริหารหญิงมีการใช้พฤติกรรมการเมืองในองค์กรในระดับใกล้เคียงกัน แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในลักษณะพฤติกรรมการเมืองแล้วพบว่าผู้บริหารหญิงมีการใช้พฤติกรรมการเมืองแบบทั่วไปและพฤติกรรมการเมืองแบบยอมตาม มากกว่าผู้บริหารชาย ในขณะที่ผู้บริหารชายมีพฤติกรรมการเมืองเพื่อเงินและตำแหน่งมากกว่าผู้บริหารหญิง นอกจากนี้ยังพบว่าบริบททางสังคม วัฒนธรรมและการตั้งสมทางสังคมมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมการเมืองในองค์กรของผู้บริหารอีกด้วย

1. Country	Thailand
2. Research Report Number	190
3. Name (Thai)	พฤติกรรมการเมืองในองค์กร : กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเพศ
4. Name (English)	Political Behavior in Organization : A Gender Comparison
5. Author	Yuvaluck Chivakidakarn
6. Organization	Department of Human Resource Management Faculty of Business Administration, Payap University
7. Document Type	Research Report
8. Pages	50
9. Date Printed	December, 2005
10. Language of Document	Thai
11. Funding Organization	Payap University
12. Keyword	Political Behavior, Organizational Politics

#### Abstract

Political behavior in organization is management of power. It is like two sides of the sword. Political action can have good and bad effects. More political behavior tends to exhibit at higher level in organizations (Ferris et. al., 1989). Besides, gender discrimination in Thai society, Thai female still plays an important role in management level (Chuleeporn Wimooktanon, 2001). Accordingly, this study examined the political behavior of male and female administrators. Using focus group of 8 key informants, results indicate that male and female administrators both use political behavior in medium level. Comparing in an aspect of political behavior's dimension, female administrators use "general political behavior" and "go along to get ahead" behavior more than male administrators. While male administrators use more political behavior in "pay and promotion" dimension than female administrators. Furthermore, the study found that a social context, culture and socialization are important factors of political behavior in organization.

## สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 พฤติกรรมการเมืองในองค์กร	1
1.2 ที่มาของปัญหาในการวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	2
1.4 ความสำคัญของปัญหาการวิจัย	3
1.5 คำนิยามศัพท์	3
1.5 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ความหมายของพฤติกรรมการเมืองในองค์กร	5
2.2 มิติของพฤติกรรมการเมืองในองค์กร	6
2.3 ตัวแบบของการรับรู้พฤติกรรมการเมืองในองค์กร	8
2.4 เปรียบพฤติกรรมการเมืองในองค์กร	9
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	13
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	13
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	13
3.3 กระบวนการเก็บข้อมูล	14
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	14
บทที่ 4 ผลการวิจัยการวิเคราะห์และประเด็นข้อค้นพบ	15
4.1 ข้อมูลทั่วไป	15
4.2 การวิเคราะห์และประเด็นข้อค้นพบ	16

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ	31
5.1 สรุปผลการวิจัย	31
5.2 อภิปรายผล	33
5.3 ข้อจำกัดในการวิจัย	34
5.4 ข้อเสนอแนะ	35
บรรณานุกรม	36
ภาคผนวก	40

PAYAP UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่

1. ตารางแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 14

PAYAP UNIVERSITY